

Statsbudsjettet 2024

Tildelingsbrev til Nidaros domkirkes restaureringsarbeider

Innhold

1. Mål og hovedprioriteringer for 2024	2
1.1. Overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken	2
1.2. Overordnede mål for NDR	2
2. Styring og kontroll i virksomheten	3
2.1. Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2024	3
2.2. Andre krav	4
3. Budsjettildeling og fullmakter	6
3.1. Utgifter	6
3.2. Inntekter	7
3.3. Budsjettfullmakter	7
4. Rapportering	8
4.1. Regnskapsrapport per 31. august 2024	8
4.2. Årsrapport for 2024	8
5. Budsjettinnspill for 2026	9

Sammen med brevet følger disse vedleggene:

Vedlegg 1 - Styringskalender 2024

Vedlegg 2 - Krav til årsrapport for 2024

Vedlegg 3 - Retningslinjer for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd i 2024

Vedlegg 4 - Retningslinjer for tilskuddsmottakere som får tildelt prosjektilskudd i 2024

Vedlegg 5a - Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2026

Vedlegg 5b - Budsjettinnspill 2026-tabell

Innledning

I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Kultur- og likestillingsdepartementets styringssignaler for Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR) i 2024. Prop. 1 S (2023–2024) for Kultur- og likestillingsdepartementet ble behandlet av Stortinget 19. desember 2023 på grunnlag av Innst. 14 S (2023–2024).

Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen framgår av styringskalenderen, jf. vedlegg 1. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. NDR skal følge målene, forutsetningene og kravene i dette tildelingsbrevet, i vedleggene til brevet og i departementets instruks til virksomheten, samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

1. Mål og hovedprioriteringer for 2024

1.1. Overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken

Kultur- og likestillingsdepartementet har i Prop. 1 S (2023–2024) kapittel 1 redegjort for overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken. Å utjevne forskjeller slik at alle kan delta fritt og på likefot er fundamentet for politikken. Kunstnerisk frihet, ytringsfrihet, likestilling og like muligheter til deltakelse er grunnleggende forutsetninger for demokratiet. En av hovedprioriteringene for regjeringens kulturpolitikk er å styrke og legge til rette for et åpent, mangfoldig og variert kunst- og kulturliv som er til for alle.

Arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål står sentralt for regjeringen og må foregå på alle samfunnsområder.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber NDR se sin virksomhet i sammenheng med de nasjonale kulturpolitiske målene.

1.2. Overordnede mål for NDR

Følgende overordnede mål gjelder for NDR i 2024:

- Nidaros domkirke og Erkebispergården skal planmessig sikres, vedlikeholdes og restaureres basert på forskning og etter gjeldende internasjonale restaureringsprinsipper.
- Nidaros domkirke og Erkebispergårdens historie skal gjøres tilgjengelig og formidles til publikum. Formidlingen skal skape refleksjon og forståelse, ta i bruk moderne metoder og være tilpasset ulike målgrupper.
- Nidaros domkirkes restaureringsarbeider skal opprettholde og videreutvikle sin posisjon som et nasjonalt kompetansesenter for restaurering av verneverdige bygninger i stein.
- Pilegrimsarbeidet skal bidra til verdiskaping og positiv utvikling langs St. Olavsveiene til Trondheim. Det skal ha en tydelig kirkelig forankring og samtidig være åpent og inkluderende for mennesker med ulik tro, kultur og tradisjon.

På grunnlag av disse overordnede målene fastsetter styret for NDR delmål (periodemål) og resultatindikatorer (styringsparametere). Disse skal være mest mulig stabile, slik at de kan gi indikasjoner på hvordan måloppnåelsen utvikler seg over tid. Både kvalitative og kvantitative indikatorer er aktuelle. NDR skal bruke indikatorene som et element i den årlige rapporteringen, både som grunnlag for egen strategi og for å bidra til å gi departementet grunnlag for relevant virksomhetsstyring av NDR.

2. Styring og kontroll i virksomheten

2.1. Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2024

Regjeringen har gitt sin tilslutning til at følgende fellesføringer skal tas inn i tildelingsbrevene til alle statlige virksomheter:

- *Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk*

Norge har sluttet seg til FNs Agenda 2030 og de 17 bærekraftsmålene. Norges handlingsplan for å nå målene innen 2030 er nedfelt i Meld. St. 40 (2020-2021), som sier at bærekraftsmålene skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Klima- og miljømessig bærekraft er et prioritert område, og skal vektlegges. Alle statlige virksomheter skal arbeide systematisk og helhetlig for å redusere sine klimagassutslipp og naturfotavtrykk i alle deler av virksomheten og vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

I 2024 skal virksomheten

- innlemme bærekraftperspektivet i virksomhetens strategier og handlingsplaner
 - følge opp målet om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.
 - vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten
 - gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant
 - identifisere hvordan tiltak virksomheten iverksetter i kraft av sitt samfunnsoppdrag bidrar til å oppfylle sosial og økonomisk bærekraft
 - rapportere om ovenstående i årsrapporten for 2024
- *Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring*

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. Virksomheten skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

- *Redusere konsulentbruken*

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse.

Virksomheten skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Virksomheten skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapporten.

2.2. Andre krav

Følgende krav gjelder for Kultur- og likestillingsdepartementets underliggende virksomheter:

- *Likestilling, mangfold og deltakelse*

Regjeringen har som mål å redusere forskjellene i samfunnet og å gi alle like muligheter for deltakelse. Regjeringen vil bygge videre på og styrke fellesskapsløsningene i det norske samfunnet.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet skal arbeide langsiktig og strategisk for å fremme likestilling og senke tersklene for deltakelse. Virksomhetene skal iverksette tiltak på sitt område med mål om å gi et bredere tilbud og et større mangfold av brukere, deltakere og utøvere.

Tiltakene vil bli fulgt opp i styringsdialogen med departementet.

- *Aktivitets- og redegjørelsesplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven*

Virksomheten skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av blant annet kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering, se likestillings- og diskrimineringsloven §§ 24, 26 og 26 a. Virksomheten skal være i forkant når det gjelder å identifisere likestillingsutfordringene i egen virksomhet og iverksette korrigerende tiltak. Også i 2024 skal virksomheten ha et særlig blikk på kravet til likelønn og iverksette nødvendige tiltak for å rette opp eventuelle skjevheter.

Virksomheten må redegjøre for hvordan den arbeider for å operasjonalisere sin likestillingspolitikk til handling og hvordan aktivitetspliktens fire trinn følges opp.

Offentlige myndigheter, skal i rollen som myndighetsutøvere og tjenesteytere, også jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestillingssituasjonen på eget forvaltningsområde. Dette betyr at virksomheten må skaffe kunnskap om likestillingssituasjonen på alle diskrimineringsgrunnlag. Videre må virksomheten redegjøre for hva de gjør for å integrere hensynet til likestilling i myndighetsutøvelsen, plan- og strategiarbeidet, budsjetteringen og tjenesteytelsen. Departementet viser til veiledningssiden til Bufdir.

- *Språklov*

I tildelingsbrevet for 2023 ba Kultur- og likestillingsdepartementet underliggende virksomheter om å arbeide med å forankre arbeidet med språk systematisk i virksomheten slik at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet er sentrale i oppfølging av språkpolitikken, både gjennom å følge språkloven i egen virksomhet, og gjennom å forvalte fag- og tjenesteområder som er viktige for å bevare og styrke norsk språk, samiske språk, norsk tegnspråk og nasjonale minoritetsspråk. Vi ber om at virksomhetene også i 2024 arbeider systematisk med å følge opp språkloven. Råd og veiledning fins på spraklov.no.

- *Kompetansetiltak for journalføring og arkivering*

I tildelingsbrevet for 2023 ba Kultur- og likestillingsdepartementet virksomhetene om å forsterke innsatsen for å arkivere, journalføre og sikre dokumentoffentlighet. Bakgrunnen var blant annet funnene i Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon om åpenhet, arkivering og innsyn i statlig forvaltning som ble gjennomført i 2016-17 og oppfølgingen i 2021.

I føringen for 2023 ble det vist til relevante kompetansetiltak for å bedre etterlevelse av regelverket for arkivering og journalføring. E-læringskurset [«Kurs i journalføring og arkivering»](#) om journalføringsplikten og krav til arkivering er tilgjengelig for alle statlige virksomheter på Læringsplattformen.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber virksomheten å påse at kurset inngår i den obligatoriske opplæringen for alle nyansatte. I tillegg skal det legges til rette for at alle ansatte kan få gjennomført/gjennomfører kurset, og at det sikres en felles praktisering av regelverket i virksomheten.

- *Ledsagerbevis*

Det er en forutsetning at alle som har ledsagerbevis, og som kjøper billett til ordinær pris til et arrangement, får gratis billett for sin ledsager. Virksomheten kan eventuelt tilby rabattordninger som gjør at samlet billettpris for personen med ledsagerbevis og ledsager ikke overstiger prisen for en ordinær billett. Dette er også en forutsetning for departementets tilskudd til aktuelle tilskuddsmottakere, og skal viderefremidlers til disse.

- *Sikkerhet og beredskap*

Virksomheten skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

Virksomheten må dimensjonere sine planer, øvelser, kapasiteter og kompetanse, opp mot samfunnsoppdrag, ansvar og rolle innen samfunnssikkerhet og forebyggende sikkerhet. Dette inkluderer å holde seg oppdatert om de åpne risiko- og trusselvurderingene fra sikkerhetsmyndighetene samt om relevant regelverk

Det vises til nærmere omtale av krav til dette arbeidet i virksomhets- og økonomistyringsinstruksen.

Dokumentasjon av virksomhetens arbeid på dette området skal sendes departementet som eget vedlegg til årsrapporten, jf. vedlegg 2: Krav til årsrapporten.

3. Budsjettildeling og fullmakter

Kultur- og likestillingsdepartementet stiller følgende budsjettammer til disposisjon for NDR i 2024:

3.1. Utgifter

Utgiftene knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som man vil sette i gang i 2024, må dekkes innenfor den tildelte budsjettammen. I disposisjonsplanen må det derfor innarbeides dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til de aktivitetene som virksomheten har planlagt for 2024.

Kap. 327, post 01 Driftsutgifter:

kr 82 532 000

Rammen under post 01 inkluderer midler til dekning av merutgifter som følge av lønnsoppgjøret 2023. Fra og med 1. januar 2023 ble det innført en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 pst. for lønnsinntekter over 750 000 kroner. I 2024 er innslagspunktet hevet til 850 000 kroner.

For budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgifter og pensjonsutgifter vises til hhv. til Finansdepartementets rundskriv [R-116](#) og [R-118](#).

Kap. 327, post 21 Spesielle driftsutgifter:

kr 4 680 000

Bevilgningen på posten kan bare benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter.

Kap. 327, post 71 Tilskudd til regionale pilegrimssentre: kr 9 180 000

Tilskuddet skal fordeles til regionale pilegrimssentre og stimulere pilegrimsarbeidets arbeidsområder. Innsatsen skal rettes mot de godkjente pilegrimsledene. Innenfor denne rammen kan NDR selv gjøre vurderinger som grunnlag for fordeling av tilskuddet.

Forvaltningen av tilskudd under kap. 327, post 71 er delegert fra departementet til NDR. Virksomheten har interne retningslinjer for hvordan ordningen skal forvaltes, hvordan søknader behandles og hvordan vedtak om tildeling gjøres. Retningslinjene skal være i tråd med regler fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten, jf. kap. 6. Det vises også til Kultur- og likestillingsdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til NDR.

I selve tilskuddsbrevet til tilskuddsmottakerne, eller som et eget vedlegg til brevet, skal det presiseres vilkår, krav til rapportering og eventuelle kontrolltiltak ved utbetalingen av tilskudd. Det vises her til departementets egne retningslinjer for tilskuddsmottakere, jf. vedlegg 3 og 4. Her fyller virksomheten inn sitt eget navn og sender dette med som vedlegg til tilskuddsbrevet.

3.2. Inntekter

Kap. 3327, post 01 Ymse inntekter: kr 34 589 000

Dersom inntektene under inntektspostene som er omtalt ovenfor blir mindre enn budsjettet, innebærer dette at rammen under de aktuelle utgiftspostene må reduseres tilsvarende mindreinntekten.

Kap. 3327, post 02 Inntekter ved oppdrag: kr 4 620 000

Inntekter knyttet til oppdragsvirksomhet bruttoføres i statsregnskapet på samme måte som øvrige inntekter. For å sikre den fleksibiliteten som er nødvendig for å ivareta intensjonene med oppdragsvirksomheten som følge av terminforskyvning av utgifter og inntekter, skal merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

3.3. Budsjettfullmakter

- *Merinntektsfullmakt*

For 2024 gjelder følgende merinntektsfullmakter for NDR.

Virksomheten kan overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter, jf. [Prop. 1 S \(2023–2024\)](#) side 205.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 327 post 01	kap. 3327 post 01
kap. 327 post 21	kap. 3327 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- *Fullmakter som det er nødvendig å søke om å benytte*

NDR må søke Kultur- og likestillingsdepartementet om samtykke til å benytte seg av følgende budsjettfullmakter i hvert enkelt tilfelle:

- Overføring av ubrukt bevilgning fra et år til neste, jf. Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd.
- Overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.6.
- Omdisponering fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.5.
- Det vises for øvrig til departementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring for utdypende omtale av fullmakter på økonomi- og personalområdet.

4. Rapportering

4.1. Regnskapsrapport per 31. august 2024

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport per 31. august 2024, der det i tillegg til forbruket per 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Departementet vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av en slik rapport.

4.2. Årsrapport for 2024

Virksomheten skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapport og årsregnskap skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.6.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2024 utarbeides som eget dokument og sendes til Kultur- og likestillingsdepartementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 15. mars 2025.

For nærmere omtale av kravene til årsrapporten vises det til vedlegg 2.

5. Budsjettinnspill for 2026

Frist for budsjettforslag til statsbudsjettet for 2026 er 1. desember 2024. Det vises i denne forbindelse til Vedlegg 5a - Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2026

Med hilsen

Steinar Lien (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Bengta Ryste
Seniorrådgiver

Kopi:

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) (*postmottak@dfo.no*)

Riksrevisjonen (*postmottak@riksrevisjonen.no*)

Styringskalender 2024 for Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR) og Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)

Måned	Frist eller dato	Hva	Ansvarlig
Jan.	Medio januar	Regnskapsrapport (kasserapport) per 31. desember 2023	NDR
	Medio januar	Forklaringer til statsregnskapet 2023	NDR
Mars	1. mars	Ev. innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2024	NDR
	15. mars	Årsrapport for 2023	NDR
	31. mars	Ev. supplerende tildelingsbrev for 2024 som følge av overføring av ubrukte beløp fra 2023	KUD
Mai	13. mai	Etatsstyringsmøte i Trondheim	KUD
Juni	Medio juni	Ev. supplerende tildelingsbrev for 2024 som følge av endringer i revidert nasjonalbudsjett	KUD
Juli	31. juli	Informasjon om regnskapsrapport per 31. august 2024	KUD
Sept.	15. september	Regnskapsrapport per 31. august 2024	NDR
Okt.	1. oktober	Ev. saker til nysaldering av budsjettet for 2024	NDR
	Medio oktober	Foreløpig tildelingsbrev for 2025	KUD
	Ultimo oktober	Ev. supplerende tildelingsbrev 2024 om kompensasjon for lønnsmerutgifter	KUD
Nov.		Etatsstyringsmøte	KUD
Des.	1. desember	Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2026 (innsparingsmuligheter og satsingsforslag)	NDR
	20. desember	Rundskriv om rapportering til statsregnskapet 2024	KUD
	Ultimo desember	Tildelingsbrev for 2025	KUD

Årsrapport for 2024

Vi viser til pkt. 1.6.1. og 2.3.3 i [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) (Bestemmelsene). Årsrapporten skal inneholde seks deler med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidssutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk.

Årsrapporten (herunder årsregnskapet) skal sammen med revisjonsberetning publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai. Dersom revisjonsberetningen ikke er mottatt innen fristen, skal beretningen publiseres så snart den foreligger.

DFØ har laget et [veiledningsnotat for årsrapporten](#). Her ligger det anbefalinger og råd til innhold og struktur av årsrapporten.

Krav til årsrapporten

Virksomhetens årsrapport skal som et minimum oppfylle følgende krav:

Del I Leders beretning

Leder skal gi en overordnet vurdering av virksomhetens måloppnåelse på bakgrunn av prioriteringer, resultater og ressursbruk. Beretningen skal signeres av virksomhetslederen, eller av virksomhetsleder og styreleder for virksomheter med styre.

Del II Introduksjon til virksomhetens og hovedtall

Det skal gis en kortfattet og oversiktlig introduksjon av virksomheten, herunder:

- Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
- Omtale av organisasjon og ledelse
- Presentasjon av utvalgte hovedtall
- Det skal oppgis tall for de siste tre år. I tillegg til de tallene virksomheten selv ønsker å belyse er det et krav at følgende nøkkeltall inkluderes i tabellform:
 - Antall årsverk
 - Samlet tildeling post 01–99
 - Utnyttelsesgrad post 01–29¹
 - Driftsutgifter eller driftskostnader²
 - Lønnsandel av driftsutgifter eller lønnsandel av driftskostnader³

¹ Gjelder ikke nettobudsjetterte virksomheter.

² Driftsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Driftskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

³ Lønnsandel av driftsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Lønnsandel av driftskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

- Lønnsutgifter eller lønnskostnader pr årsverk.⁴

Del III Årets aktiviteter og resultater

Del III skal være den mest omfangs- og innholdsrike delen av årsrapporten. Virksomhetens rapport for 2024 skal inneholde:

- Redegjørelse og vurdering per overordnet mål, tjenesteområde *eller* strategisk satsing:
 - om prioriteringer og ressursbruk
 - om resultater (produkter/tjenester og effekter)
 - om måloppnåelse.
- Rapporten må inneholde både tekstomtale og tabelloversikter som dokumenterer de resultater som virksomheten har oppnådd med sammenlignbare tall for de tre siste årene.
- Del III skal også inneholde rapport om særskilte oppdrag og forutsetninger som framgår av tildelingsbrevet for 2024 og som ikke er nevnt under kravene til rapportens Del IV.
- Virksomheter som forvalter tilskuddsmidler (både midler under ordninger og enkelttilskudd) må redegjøre for forvaltningen av tilskuddsmidler.

Del IV Styring og kontroll i virksomheten

Jf. her også [veiledningsnotatet fra DFØ](#).

Det skal gis en overordnet vurdering av hovedelementene i virksomhetens opplegg for intern styring og kontroll.

Virksomheten skal også gi en nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll.

Del IV skal også inneholde rapport om følgende punkter i tildelingsbrevet for 2024:

Rapportering på fellesføringer i 2024 (jf. punkt 3.1 i tildelingsbrevet)

- ***Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk***

Virksomheten skal rapportere på følgende:

- innlemme bærekraftperspektivet i virksomhetens strategier og handlingsplaner
- følge opp målet om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.
- vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten
- gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant
- identifisere hvordan tiltak virksomheten iverksetter i kraft av sitt samfunnsoppdrag bidrar til å oppfylle sosial og økonomisk bærekraft

⁴ Lønnsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Lønnskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

- **Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring**

Virksomheten skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

- **Redusere konsulentbruken**

Virksomheten skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjons-tjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapporten.

Andre krav (jf. punkt 3.2 i tildelingsbrevet)

- **Likestilling, mangfold og deltakelse**

I årsrapporten skal "[virksomhetens navn](#)" rapportere om hvilke tiltak som er iverksatt på virksomhetens område for å oppnå målet om å gi et bredere tilbud og et større mangfold av brukere, deltakere og utøvere.

- **Aktivitets- og redegjøringsplikt**

Det vises til veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider:

- [Aktivitets- og redegjøringsplikt \(ARP\) for arbeidsgivere](#)
- [Aktivitets- og redegjøringsplikt \(ARP\) for offentlige myndigheter](#)

I årsrapportene for 2024 må virksomhetene rapportere om:

A. Som arbeidsgiver

Det vises til [veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider](#).

- i. I årsrapportene for 2024 må virksomhetene som arbeidsgivere rapportere om:
 - Den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling
 - Hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26

Følgende tabeller skal fylles ut:

Virksomhet	Kjønnsbalanse (oppgis i antall)		Midlertidig ansatte (oppgis i antall)		Foreldrepermisjon (oppgis i gj.sn. antall uker)		Deltidsansatte (oppgis i antall)	
	K	M	K	M	K	M	K	M
"virksomhetens navn"								

Virksomhet		Alle stillinger ¹			Lederstillinger ¹			Lønn ²
		Antall (N)	M	K	Antall (N)	M	K	Kvinner/ Menn
"virksomhetens navn"	2024							
	2023							

¹ Andel av hvert kjønn som var tilsatt i deltid

² Andel av hvert kjønn som var midlertidig tilsatt

- ii. Plikten til å kartlegge lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid (se likestillings- og diskrimineringsloven § 26 andre ledd bokstav a) skal skje annet hvert år. Neste rapportering på dette blir da i årsrapporten for 2025.
- iii. Når det gjelder rapportering om den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling, skal årsrapporten omtale hvordan de ansatte er involvert i planleggingen av lønnskartleggingen. Når det gjelder rapportering om hva arbeidsgiver gjorde for å oppfylle aktivitetsplikten, bør det opplyses om følgende om alle diskrimineringsgrunnlag (med unntak av alder):
 - Planlagte og iverksatte tiltak i 2024
 - Hva arbeidsgiver gjorde for å ivareta hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sin personalpolitikk (bl.a. rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, tilrettelegging mv.)
 - Hvilke retningslinjer, rutiner, standarder og prosedyrer for likestillingsarbeid som er utarbeidet, og hvordan disse ble omsatt til handling i virksomheten
 - Hvordan den obligatoriske arbeidsmetoden i fire trinn, som gjelder for arbeidsgivere, ble praktisert
 - Hvilke resultater som ble oppnådd
 - Hvilke forventinger virksomheten som arbeidsgiver har til dette arbeidet fremover

Omfanget av redegjørelsen må tilpasses virksomhetens størrelse og karakter.

B. Som myndighetsorgan

Det vises til [veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider](#).

I årsrapporten må virksomhetene – som myndighetsorganer – gi en redegjørelse for likestillingsarbeid, se likestillings- og diskrimineringsloven § 24 annet ledd. Det skal redegjøres for:

- Hva virksomheten gjorde i 2024 for å integrere hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sitt arbeid med blant annet regelverksutforming, budsjettering, utforming og tildeling av tjenester og samfunnsplanlegging.
- Hvordan virksomheten arbeidet med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering til handling.
- Resultatene som ble oppnådd.
- Hvilke forventninger virksomheten har til dette arbeidet fremover.

- **Språklov**

I årsrapporten skal "virksomhetens navn" rapportere om arbeidet med å forankre språkarbeidet systematisk i virksomheten for å sikre at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven.

- **Kompetansetiltak for journalføring og arkivering**

"virksomhetens navn" skal gi en beskrivelse av tiltak for å forsterke innsatsen for å arkivere, journalføre og sikre dokumentoffentlighet.

- **Ledsagerbevis (der det er aktuelt)**

"virksomhetens navn" skal beskrive hvordan forutsetningen om ledsagerbevis er implementert.

- **Sikkerhet og beredskap**

Dokumentasjon av virksomhetens risikovurderinger på sikkerhets- og beredskapsområdet, skal sendes departementet som eget vedlegg til årsrapporten. Vedlegget skal ikke være offentlig. Vedlegget skal inneholde dokumentasjon om informasjonssikkerhet, samt en kortfattet redegjørelse for det konkrete arbeidet på sikkerhets- og beredskapsområdet i løpet av året, herunder øvelser som er gjennomført.

- **Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen (der det er aktuelt)**

Virksomheten må i årsrapporten redegjøre for hvilke tiltak som er gjennomført for å følge opp Riksrevisjonens merknader.

- **Forvaltning av spillemidler (der det er aktuelt)**

Dersom det ved fordelingen av spillemidler er gitt fullmakt til å dekke utgifter til administrasjon av ordningene og/ eller utgifter til prosjekt- og utviklingstiltak på feltet (dvs. at virksomheten har inntektsført spillemidler i statsregnskapet), skal virksomheten omtale dette i årsrapporten for 2024.

Del V Vurdering av framtidsutsikter

Det skal gis en kortfattet omtale av forhold i og utenfor virksomheten som kan påvirke virksomhetens evne til å løse samfunnsoppdraget og oppnå fastsatte mål og resultater på lengre sikt.

Del VI Årsregnskap

Krav til statlige virksomheters årsregnskap er fastsatt i Bestemmelsene punkt 3.4.

Finansdepartementets rundskriv [R-115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap](#) gir nærmere krav om både innhold og oppstilling av regnskapet. Vi vil presisere at kommentarer til årsregnskapet skal signeres av virksomhetslederen. I virksomheter med styre skal kommentarene signeres av direktøren og styrelederen. Veiledningsmateriell og maler for oppstillinger og noter som virksomheten kan benytte ved utarbeidelse av årsregnskapet ligger på [nettsidene til DFØ](#).

Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd i 2024

1. GENERELT

"Virksomhetens navn" vil presisere overfor tilskuddsmottakeren at de ulike lover og forskrifter som gjelder for den enkelte selskapsform, må følges. Virksomheten skal målrette virksomheten og utvikle styringssystemer som sikrer høy kvalitet og god ressursutnyttelse. Vi viser for øvrig til [lov om offentlige anskaffelser](#) (anskaffelsesloven) og [lov om likestilling og forbud mot diskriminering](#) (likestillings- og diskrimineringsloven) med forskrifter.

Det forutsettes at mottakere av tilskudd fra "Virksomhetens navn" har systemer for å ivareta sikkerhet og beredskap, og følger de til enhver tid gjeldende regler og retningslinjer.

2. STYRETS, LEDELSENS OG REVISORS ANSVAR

Styret plikter å påse at institusjonen til enhver tid forvaltes i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Har institusjonen en administrerende direktør eller daglig leder, skal denne forestå den daglige ledelse i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og etter retningslinjer og pålegg fra styret. Styret har særlig plikt til å påse at institusjonen har god kontroll med bokføring og formuesforvaltning. Denne interne kontrollen kan ikke erstattes med revisjon som utføres av ekstern revisor.

"Virksomhetens navn" presiserer nødvendigheten av at institusjonen har løpende oversikt over institusjonens økonomiske situasjon, slik at forholdet mellom budsjetterte og faktiske utgifter og inntekter til enhver tid er under kontroll.

Styret/ledelsen har i tillegg en særskilt plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med forutsetningene som er trukket opp i tilskuddsbrevet og i pkt. 3 nedenfor.

Styret/ledelsen plikter å varsle "Virksomhetens navn" eller tilskuddsforvalteren umiddelbart dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til arbeidsbudsjettet eller de forutsetningene som er trukket opp i tilskuddsbrevet.

3. FORUTSETNINGER FOR TILSKUDD

For å motta statlig tilskudd forutsettes det at institusjonen har kontinuerlig drift i samsvar med mål/formålene med virksomheten. Det er videre en forutsetning at institusjonen bruker ressursene effektivt og følger de lover og regler som gjelder for arbeidslivet.

Institusjonen vil ikke få ytterligere tilskudd i 2024 til dekning av eventuelle utgifter til driftskreditt eller til dekning av økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året eller merutgifter som følge av lønnsoppgjør.

Det gis ikke statlig støtte til gjeldssanering. Et eventuelt årsunderskudd må dekkes gjennom overføringer fra fri egenkapital eller over driftsbudsjettet i påfølgende budsjettår. I særskilte tilfeller kan det gis anledning til å dekke inn underskudd over

en lengre tidsperiode enn ett år. "Virksomhetens navn" vil i slike tilfeller skjerpe kravene til institusjonens økonomistyring og kontroll.

Dersom institusjonen tar opp lån, utover eventuell kortsiktig driftskreditt, skal "Virksomhetens navn" skriftlig informeres i forkant av låneopptaket. Her skal det redegjøres for bakgrunnen for låneopptaket og hvordan gjelden skal betjenes. Det skal også framgå at låneopptaket er godkjent av institusjonens styre. Det kan ikke påregnes økt driftstilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet for betjening av avdrag og renter ved låneopptak.

Driftstilskuddet skal som hovedregel benyttes til formålet i samme året som tilskuddet er tildelt. Tilskuddet skal plasseres på institusjonens bankkonto med ordinær bankrente. Det er ikke anledning til å plassere hele eller deler eller tilskuddet i fond eller andre finansielle instrumenter som gir større avkastning av midlene over tid. En plassering av likvide tilskuddsmidler i fond m.m. istedenfor den ordinære bankkontoen er i strid med gjeldende regelverk og forutsetningen i tilskuddsbrevet. Dersom tilskuddet benyttes til plassering i fond m.m. vil dette kunne få konsekvenser for framtidige tilskudd, jf. pkt. 8 nedenfor i retningslinjene

4. PLAN FOR DISPONERING AV UTGIFTER OG INNTEKTER

Som grunnlag for institusjonens løpende kontroll med den økonomiske utviklingen, skal institusjonen utarbeide et arbeidsbudsjett så snart som mulig. Arbeidsbudsjettet må inneholde samtlige utgifter og inntekter som forventes i løpet av året samt tilstrekkelig avsetning av midler til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsette kostnads- og inntektssvingninger. "Virksomhetens navn" vil spesielt understreke behovet for en realistisk budsjettering av egeninntekter.

5. KRAV TIL REGNSKAP OG REGNSKAPSAVLEGGELSE

Tilskuddsmottaker skal oversende regnskap til "Virksomhetens navn" eller tilskuddsforvalteren så snart som mulig og senest innen den fristen som er fastsatt i tilskuddsbrevet.

"Virksomhetens navn" stiller følgende krav til regnskapet for tilskuddet:

1. Alle offentlige tilskudd skal spesifiseres i regnskapet med beløp og tilskuddsyterens navn. Dette gjelder også fylkeskommunale og kommunale tilskudd.
2. Dersom det er vesentlige avvik mellom arbeidsbudsjettet og regnskapet skal avviket kommenteres.
3. Regnskapet må underskrives av virksomhetens styre eller ledelse.
4. Når tilskuddet er 500 000 kroner eller høyere skal regnskapet revideres av statsautorisert eller registrert revisor. Unntatt fra dette kravet er institusjoner som benytter kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan. Undertegnet revisjonsberetning legges ved regnskapet.
5. Når tilskuddet er under 500 000 kroner kreves det ikke at regnskapet er bekreftet av revisor.
6. Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i bokføringsloven.

6. PROTOKOLL FRA GENERALFORSAMLING

Tilskuddsmottakere som er aksjeselskap hvor staten eier aksjer, skal sende underskrevet protokoll fra generalforsamlingen til Kultur- og likestillingsdepartementet innen én uke etter at generalforsamlingen er avholdt.

7. "Virksomhetens navn" KONTROLLADGANG

Departementet viser til det generelle pålegget Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til *offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll*, jf. § 10 2. ledd i [Stortingets bevilgningsreglement](#). Bestemmelsen lyder:

"Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene."

8. TILBAKEBETALING AV TILSKUDD

Statstilskuddet gis til de formål og under de forutsetninger som er angitt i tilskuddsbrevet. Eventuelt ubenyttet tilskudd kan benyttes i senere budsjettermin.

Dersom tilskuddsmottaker akkumulerer overskudd over flere år som følge av lavere aktivitetsnivå enn det som er forutsatt ved tildelingen av tilskudd, vil departementet vurdere å redusere størrelsen på framtidige tilskudd.

Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er nyttet i samsvar med forutsetningene i tilskuddsbrevet, kan "Virksomhetens navn" eller tilskuddsforvalter kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfeller være brudd på bestemmelsene i straffelovens §§ 371–372.

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

"Virksomhetens navn" , adresse og kontonummer

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer i statsbudsjettet tilskuddet gjelder. Melding om tilbakeføring av midler med henvisning til kapittel- og postnummer, må også sendes til "Virksomhetens navn" postmottaksadresse.

9. PRAKTISERING AV RETNINGSLINJENE

"Virksomhetens navn" forutsetter at institusjonens revisor blir gjort kjent med disse retningslinjene.

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, ta kontakt med "Virksomhetens navn" .

Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt prosjekt-, investerings- eller engangstilskudd i 2024

1. KRAV TIL AVLEGGELSE AV RAPPORT OG REGNSKAP

1.1 Generelt

Tilskuddsmottakeren plikter å varsle "[Virksomhetens navn](#)" umiddelbart dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til de premisser som ligger til grunn for tilskuddet.

Tilskuddsmottaker skal så snart som mulig, og senest 3 måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet eller tilskuddet er disponert, eventuelt innen den frist som er fastsatt i tilskuddsbrevet, oversende rapport til "[Virksomhetens navn](#)" om disponeringen av tilskuddet eller at tiltaket/prosjektet er gjennomført.

Når tilskuddet er *500 000 kroner eller høyere*, skal det sammen med rapporten sendes inn revisorkontrollert regnskap for tiltaket/prosjektet/disponeringen av tilskuddet. Regnskapet skal være undertegnet av tilskuddsmottaker og være kontrollert av statsautorisert eller registrert revisor, eventuelt av kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan.

Når tilskuddet er *under 500 000 kroner*, skal det sammen med rapporten sendes inn regnskapsoversikt for tiltaket/prosjektet/disponeringen av tilskuddet, undertegnet av tilskuddsmottaker. Det kreves *ikke* at regnskapsoversikten er bekreftet av revisor.

Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i regnskapsloven.

1.2 Tilskudd med avregning (tilskudd der tilskuddets størrelse fastsettes som del av et budsjett eller regnskap)

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av *budsjetterte* utgifter skal det sendes inn regnskap så snart som mulig, og senest tre måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet. Regnskap for tilskudd *over 250 000 kroner* skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor der det skal framgå om de faktiske utgiftene svarer til de budsjetterte utgiftene.

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av *regnskapsførte* utgifter skal det sendes inn regnskap. Regnskap for tilskudd *over 250 000 kroner* skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor.

For øvrig gjelder bestemmelsene i avsnitt 1 og 5 under pkt. 1.1 ovenfor.

2. DEPARTEMENTETS KONTROLLADGANG

"Virksomhetens navn" viser til det generelle pålegget Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til *offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll*, jf. § 10 2. ledd i [Stortingets bevilgningsreglement](#). Bestemmelsen lyder:

"Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene."

3. TILBAKEBETALING AV TILSKUDD

Blir tilskuddet eller deler av tilskuddet ikke benyttet til det gitte formål, kan de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt. Tilskuddsmottaker plikter å gjøre "Virksomhetens navn" oppmerksom på slike forhold så snart som mulig og senest innen 1. november det året tilskuddet er mottatt.

Tilskudd som skal avregnes etterskuddsvis, jf. pkt. 1.2 ovenfor, blir beregnet med en fastsatt prosentsats av budsjetterte/regnskapsførte utgifter. Dersom de faktiske utgiftene har vært lavere enn budsjettert, vil de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt.

Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er blitt benyttet til det gitte formålet, kan "Virksomhetens navn" kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfeller rammes av bestemmelsene i straffelovens §§ 371–372.

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

"Virksomhetens navn" , adresse og bankkontonummer

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer midlene skal godskrives. Melding om tilbakeføring av midler med henvisning til kapittel- og postnummer, må sendes til "Virksomhetens navn" postmottaksadresse.

4. PRAKTISERING AV RETNINGSLINJENE

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, ta kontakt med "Virksomhetens navn" .

Budsjettskriv for 2026

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet bes med dette om å levere innspill og forslag til endringer på departementets budsjettområde til statsbudsjettet 2026. Det bes om innspill på hele sektorområdet som virksomheten har ansvar for, dvs. både forslag som omhandler virksomhetens driftsbevilgninger og tilskudd mv. som virksomheten forvalter.

Virksomhetenes budsjettinnspill vil inngå i departementets arbeid med å forberede statsbudsjettet for 2026 på Kultur- og likestillingsdepartementets område. I den forbindelse er det behov for innspill som kan danne grunnlag for budsjettprioriteringene. Det betyr at det både kan fremmes forslag til nye satsinger (budsjettøkninger) og til mulige innsparingstiltak som kan nyttes som inndekning for ev. nye satsinger.

Dette vedlegget gir retningslinjer for innhold og utforming av virksomhetenes budsjettinnspill for 2025.

Fristen for innsending av budsjettinnspill for 2026 er 1. desember 2024.

Virksomheten skal sende innspillet til Kultur- og likestillingsdepartementet, postmottak@kud.dep.no. Det skriftlige innspillet sendes i Word format og utfylt regneark i Excel format, slik at materialet er enkelt tilgjengelig for videre bruk.

Nærmere om budsjettinnspill for 2026

I utarbeidelsen av budsjettinnspillet for 2026 skal virksomheten ta utgangspunkt i foreløpig tildelt budsjetttramme for 2025, jf. foreløpig tildelingsbrev for 2025.

a) Eventuelle satsingsforslag

Omtale av satsingsforslaget skal skrives ut fra minimumskravene i [utredningsinstruksen, og besvare følgende spørsmål](#):

- Problembeskrivelse: Hva er problemet? Hva skal oppnås?
- Beskrivelse av tiltaket: Hvordan skal midlene benyttes? Konkret beskrivelse.
- Forventede virkninger av tiltaket: Hvilke konkrete resultater forventes? Hva er merverdien av forslaget til bevilgningsøkning sammenlignet med en videreføring av eksisterende ressursbruk?
- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet. En vurdering av tiltakets samlede positive virkninger opp mot tiltakets samlede negative virkninger for samfunnet.

Omtalen bør være knapp, og på et overordnet nivå. Beskrivelsen skal gi en oversiktlig fremstilling av de budsjettmessige konsekvensene av tiltaket. Det må redegjøres for relevante forutsetninger og beregninger. Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2026–2027 må omtales i beskrivelsen av hvert enkelt satsingsforslag.

b) Innsparingstiltak

Virksomhetene skal også an vise forslag til minimum 2-3 mulige innsparingstiltak på sitt område. Det bør en viss forholdsmessig og beløpsmessig sammenheng mellom satsingsforslag og anviste innsparingstiltak, da det ikke kan legges til grunn at nye satsinger utelukkende kan finansieres av «friske» budsjettmidler.

Utfyllende omtale av innsparingstiltak skal skrives i tråd med følgende:

- Gi en kort beskrivelse av innsparingstiltaket.
- Beskrivelse av konsekvenser av innsparingstiltaket – argumenter for og imot reduserte utgifter til formålet
- Gjennomføring av forslaget – hvordan innsparingen kan realiseres
- Flerårige budsjettkonsekvenser.

Innsparingstiltakene må være realistiske og praktisk gjennomførbare. Det må redegjøres for hvordan den anslåtte innsparingseffekten i 2025 skal kunne oppnås og for konsekvenser av tiltaket. Det skal også vurderes tiltak som kan gi en mer langsiktig effektiviseringsgevinst og innsparingsgevinst på budsjettet, uten at de nødvendigvis gir store effekter allerede i 2025. Det vil si budsjett tiltak som kan igangsettes i 2025, og hvor innsparingen påløper og/eller øker i senere budsjettår.

c) Eventuelle forslag til endringer i inntektsbevilgninger, herunder for gebyrer og sektoravgifter

Eventuelle forslag om å endre gebyrer og sektoravgifter skal fremmes som satsingsforslag, jf. [R-112/2015](#). Virksomhetene skal også fremme eventuelle forslag til andre endringer i inntektsbevilgningene.

d) Eventuelle andre aktuelle saker

Dersom det er andre saker som har betydning for virksomhetens arbeid i 2025 bør disse omtales. Dette kan være innspill til langsiktige strategier, målformuleringer etc. Omtalen skal være kort og overordnet.

e) Tilsagnsfullmakter (dette punktet settes bare inn i brevet til de virksomhetene som det er aktuelt for)

Gi en kort redegjørelse for behovet for tilsagnsfullmakt i budsjettet for 2025, herunder gammelt ansvar og forslag til ny ramme.

f) Regneark (Excel fil) for utfylling

Vedlagt er regneark for utfylling.

